

EXATEL S.A .

Sprawozdanie finansowe za rok 2019

**zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku
zgodne z MSSF UE (w złotych)**

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH.....	7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
1.1 DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI	9
1.2 STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA SPÓŁKI	9
1.3 SKŁAD ZARZĄDU SPÓŁKI	9
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI	10
2.2 WALUTA PREZENTACJI I WALUTA FUNKCJONALNA.....	10
2.3 NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE, A NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE	10
2.1 PROFESJONALNY OSĄD KIEROWNICTWA ORAZ SZACUNKI	10
3. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI.....	11
3.1 PRZYCHODY	11
3.2 KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY.....	12
3.3 POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	12
3.4 PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	12
3.5 PODATKI.....	12
3.6 ZYSK NETTO NA AKCJĘ.....	13
3.7 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	13
3.8 WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	14
3.9 KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO	15
3.10 AKTYWA FINANSOWE	15
3.11 UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	16
3.12 WBUDOWANE INSTRUMENTY POCHODNE.....	17
3.13 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I ZABEZPIECZENIA.....	17
3.14 ZAPASY	17
3.15 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	17
3.16 POZOSTAŁE AKTYWA I ROZLICZENIA MIĘDZYKRESOWE KOSZTÓW.....	17
3.17 ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	18
3.18 KAPITAŁ WŁASNY	18
3.19 REZERWY.....	18
3.20 ZOBOWIĄZANIA.....	18
3.21 ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCEŃ SOCJALNYCH.....	18
3.22 ROZLICZENIA MIĘDZYKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	19
3.23 TEST NA UTRATĘ WARTOŚCI RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH.....	19
4. AKTYWO Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA MSSF 16.....	19
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	21
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	21
5. PRZYCHODY I KOSZTY.....	21
5.1 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	21
5.2 KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM I KALKULACYJNYM	21
5.2.1 Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące	22
5.2.2 Zużycie materiałów i energii.....	22
5.2.3 Usługi obce.....	22
5.2.4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia.....	22
5.3 POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	23
5.4 STRATA Z TYTUŁU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH NALEŻNOŚCI	23
5.5 PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	24

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA 2019 ROK
ZGODNE Z MSSF UE (W ZŁOTYCH)**

6.	PODATEK DOCHODOWY	24
6.1	PODATEK W SPRAWOZDANIU Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	24
6.2	EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA	25
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ		26
7.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	26
8.	PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE	28
9.	PRAWO DO UŻYTKOWANIA AKTYWÓW MSSF 16	28
10.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	28
11.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO I UMÓW DZIERŻAWY Z OPCJĄ ZAKUPU	30
12.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU	30
13.	UDZIAŁY I AKCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH	31
14.	UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU	31
15.	PODATEK ODROZCZONY W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	32
16.	ZAPASY	32
17.	POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKO I DŁUGOTERMINOWE	33
17.1	POZOSTAŁE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE	33
17.2	POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE	33
18.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	33
19.	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	34
20.	MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS	34
21.	KAPITAŁY WŁASNE	34
21.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY	34
21.2	NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY	35
21.3	ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	35
21.4	DYWIDENDY	36
22.	REZERWY	36
23.	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	36
24.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	38
24.1	DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	38
24.2	KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	38
25.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA NIEFINANSOWE	39
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		40
26.	INSTRUMENTY FINANSOWE	40
26.1	OPIS ISTOTNYCH POZYCJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	40
26.1.1	<i>Należności</i>	40
26.1.2	<i>Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu</i>	40
26.2	WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	40
26.3	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	41
27.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	42
27.1	RYZYKO PŁYNNOŚCI	42
27.2	RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	42
27.3	RYZYKO WALUTOWE	42
27.4	RYZYKO CEN USŁUG	45
27.5	RYZYKO KREDYTOWE	45
27.5.1	<i>Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe</i>	45
27.5.2	<i>Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące</i>	46

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA 2019 ROK
ZGODNE Z MSSF UE (W ZŁOTYCH)**

27.5.3	Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47
27.5.4	Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości	47
27.5.5	Rachunkowość zabezpieczeń	51
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE		51
28.	ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	51
28.1	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	51
28.2	NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	51
29.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	51
29.1	ZYSK / STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	51
29.2	ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z WYJĄTKIEM KREDYTÓW I POŻYCZEK	51
29.3	PODATEK DOCHODOWY ZAPŁACONY	52
29.4	ROZLICZENIA PODATKOWE	52
30.	INFORMACJA O PODMIOTACH POWIĄZANYCH	52
30.1	TRANSAKCJE SPÓŁKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	53
30.2	STAN ROZRACHUNKÓW SPÓŁKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	53
30.3	WYNAGRODZENIE KADRY KIEROWNICZEJ	54
31.	WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA	54
32.	ISTOTNE ZDARZENIA ORAZ ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	55
33.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	55

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	5.1	366 907 351,60	380 347 173,49
Koszt własny sprzedaży	5.2	320 692 157,66	352 659 421,13
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		46 215 193,94	27 687 752,36
Koszty sprzedaży	5.2	13 221 062,70	13 752 508,87
Koszty ogólnego zarządu	5.2	41 349 140,17	38 988 147,88
Pozostałe przychody operacyjne	5.3	6 728 590,89	5 188 084,17
Pozostałe koszty operacyjne	5.3	4 235 747,22	3 660 043,71
Strata z tytułu odpisów aktualizujących należności		7 962 668,81	600 637,88
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		-13 824 834,07	-24 125 501,81
Przychody finansowe	5.4	652 374,10	1 697 971,23
Koszty finansowe	5.4	724 933,59	453 812,41
ZYSK/(STRATA) BRUTTO		-13 897 393,56	-22 881 342,99
Podatek dochodowy	6.1	1 749 126,00	2 324 276,00
ZYSK/(STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		-12 148 267,56	-20 557 066,99
INNE CAŁKOWITE DOCHODY			
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Wyceny instrumentów zabezpieczających			
Podatek odroczony			
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Zyski i straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze		-84 214,46	-16 641,00
Podatek odroczony		16 001,00	3 162,00
INNE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY, NETTO		-68 213,46	-13 479,00
RAZEM CAŁKOWITE DOCHODY		-12 216 481,02	-20 570 545,99
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ (W ZŁOTYCH)		-1,45	-2,46

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
AKTYWA TRWAŁE		453 818 906,24	436 249 989,42
Rzeczowe aktywa trwałe	7.0	343 678 182,01	330 195 114,84
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania		19 392 097,28	
Wartości niematerialne	10.0	53 397 041,58	72 514 927,33
Pozostałe należności	26.1.1	30 922,08	193 072,56
Udziały i akcje w jednostkach powiązanych	13.0	2 903 257,59	2 903 257,59
Pozostałe aktywa długoterminowe	17.1	8 940 255,70	9 002 882,10
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15.0	25 477 150,00	21 440 735,00
AKTYWA OBROTOWE		125 277 402,09	152 305 758,98
Zapasy	16.0	320 285,30	322 905,51
Należności z tytułu podatku dochodowego		416 516,00	115 279,00
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	26.1.2	52 810 085,86	68 375 870,63
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	17.2	16 557 796,52	20 549 266,04
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18.0	55 172 718,41	62 942 437,80
SUMA AKTYWÓW		579 096 308,33	588 555 748,40
KAPITAŁ WŁASNY		469 790 698,79	482 007 179,81
Kapitał podstawowy	21.1	576 854 559,00	576 854 559,00
Kapitał zapasowy			
Zyski zatrzymane	21.3	-107 063 860,21	-94 847 379,19
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		34 594 226,39	22 320 074,20
Zobowiązania z tytułu leasingu		11 901 706,99	
Długoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	23.0	495 036,41	397 425,36
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje	24.1	22 197 482,99	21 922 648,84
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		74 711 383,15	84 228 494,39
Rezerwy krótkoterminowe	22.0	601 018,77	394 160,85
Zobowiązania z tytułu leasingu		1 435 411,98	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	26.1.2	55 985 819,67	66 045 696,45
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego			
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	23.0	6 657 841,37	8 157 314,45
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	24.2	4 490 298,11	3 543 187,72
Dotacje		151 051,53	1 155 799,31
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	25.0	5 389 941,72	4 932 335,61
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		109 305 609,54	106 548 568,59
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ		579 096 308,33	588 555 748,40

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019 ROKU	576 854 559,00	-94 847 379,19	482 007 179,81
Zysk/strata netto za okres sprawozdawczy		-12 148 267,56	-12 148 267,56
Inne całkowite dochody		-68 213,46	-68 213,46
CAŁKOWITE DOCHODY ZA OKRES		-12 216 481,02	-12 216 481,02
Podział zysków lat ubiegłych			
Dywidenda			
Pozostałe zmiany			
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 ROKU	576 854 559,00	-107 063 860,21	469 790 698,79

	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018 ROKU	576 854 559,00	-74 276 833,10	502 577 725,90
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-20 557 066,99	-20 557 066,99
Inne całkowite dochody		-13 479,10	-13 479,10
CAŁKOWITE DOCHODY ZA OKRES		-20 570 546,09	-20 570 546,09
Podział zysków lat ubiegłych			
Dywidenda			
Pozostałe zmiany			
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU	576 854 559,00	-94 847 379,19	482 007 179,81

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk brutto		-13 897 393,56	-22 881 342,99
Podatek dochodowy zapłacony			
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja i odpisy aktualizujące		70 168 785,94	69 394 471,89
Odsetki i dywidendy, netto		653 427,21	
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej	29.1	860 903,81	2 018 011,61
Zmiana stanu należności		15 727 935,25	-3 161 035,00
Zmiana stanu zapasów		2 620,21	6 906,44
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	29.2	-4 965 760,39	-7 363 266,36
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych i rozliczeń międzyokresowych		4 271 292,68	-4 021 219,45
Zmiana stanu rezerw		348 651,05	-77 484,42
Podatek dochodowy zapłacony	29.3	-2 572 525,00	14 826,00
Pozostałe		200 671,32	
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		70 798 608,52	33 929 867,72
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 269 144,88	202 768,23
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-76 190 338,24	-68 516 075,73
Sprzedaż aktywów finansowych			
Nabycie aktywów finansowych			
Dywidendy			
Odsetki otrzymane			
Spłata udzielonych pożyczek			
Udzielenie pożyczek			
Pozostałe			
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		-74 921 193,36	-68 313 307,50
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów i emisji obligacji			
Spłata pożyczek, kredytów, obligacji i leasingu finansowego		-2 993 707,34	
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom			
Odsetki zapłacone		-653 427,21	
Pozostałe			
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		-3 647 134,55	
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
Różnice kursowe netto			35 124,14
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU		62 942 437,80	97 325 877,58
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU		55 172 718,41	62 942 437,80
O ograniczonej możliwości dysponowania			

INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1 Działalność Spółki

Exatel S.A. („Spółka”) powstała w 1993 roku pod firmą Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo sp. z o.o. a następnie została przekształcona w spółkę akcyjną na podstawie aktu notarialnego z dnia 1 sierpnia 1996 roku (Rep. A Nr 3542/96) i zarejestrowana w rejestrze handlowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy XVI Wydział Gospodarczy-Rejestrowy w Warszawie w dniu 27 sierpnia 1996 roku pod numerem RHB 47768. W dniu 30 września 2004 roku doszło do połączenia w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 KSH spółki Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo S.A. ze spółką Bankowe Przedsiębiorstwo Telekomunikacyjne Telbank S.A. Dnia 19 października 2004 roku została zarejestrowana zmiana nazwy z Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo S.A. na Exatel S.A. Aktualnie Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonym przez Sąd Rejonowy XII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000044577.

Siedziba Spółki znajduje się w Warszawie przy ul. Perkuna 47.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest prowadzenie działalności obejmującej:

- świadczenie usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych,
- eksploatacja systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych,
- budowa podsystemów telekomunikacyjnych,
- usługi cyberbezpieczeństwa,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich zezwoleń zgodnie z ustawą prawo telekomunikacyjne.

Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Spółki w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Spółki.

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku („sprawozdanie finansowe”) oraz zawiera dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

1.2 Struktura własnościowa Spółki

	Skarb Państwa	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2019 roku	100,00%	100,00%
Emisja akcji		
Zakup / sprzedaż akcji	100,00%	
Inne		
Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku		100,00%

Struktura własnościowa na poszczególne dni sprawozdawcze została zaprezentowana na podstawie informacji dostępnych Spółce.

1.3 Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 1 stycznia 2019 roku wchodził:

- **Nikodem Bończa-Tomaszewski** – Prezes Zarządu,
- **Rafał Magryś** – Wiceprezes Zarządu,
- **Marcin Malicki** – Wiceprezes Zarządu

W związku ze złożoną rezygnacją przez Pana Marcina Malickiego z dniem 14 lutego 2019 r., skład Zarządu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego przedstawia się następująco:

- **Nikodem Bończa-Tomaszewski** – Prezes Zarządu,
- **Rafał Magryś** – Wiceprezes Zarządu.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSSF UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest polski złoty („PLN”), a wszystkie wartości liczbowe zostały przedstawione w złotych i groszach, o ile nie zaznaczono inaczej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej pozycji wyrażonych w walutach innych niż PLN na dzień sprawozdawczy:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
USD	3,7977	3,7597
EUR	4,2585	4,3000

2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie. Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

Standard	Opis zmian	Data obowiązywania w Unii Europejskiej
MSSF 14 Regulacyjne pozycje odroczone	Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonech.	Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE.
Zmiany do MSSF 9, MSSF 39 i MSSF 7	Zmiany modyfikują szczegółowe wymogi rachunkowości zabezpieczeń, aby zminimalizować potencjalne skutki niepewności związanej z reformą referencyjnych stóp procentowych	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.	Prace nad zatwierdzeniem zostały odłożone bezterminowo
Zmiany do MSR 1 i MSR 8	Celem zmian było doprecyzowanie definicji „istotności” i ułatwienie jej stosowania w praktyce	1 stycznia 2020
Zmiany do MSR 28	Zmiana dotyczy wyceny inwestycji długoterminowych w jednostkach stowarzyszonych	1 stycznia 2019
Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)	Zestaw poprawek dotyczy: MSSF 3 – wycena posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach MSSF 11- brak wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach MSSF 12- konsekwencje podatkowe w związku z wypłatą dywidendy MSR 23- koszty finansowania w przypadku gdy składnik aktywa został przekazany do użytkowania	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19	Zmiany dotyczą programu określonych świadczeń	1 stycznia 2019
Zmiany do Założeń koncepcyjnych	Zmiany dotyczą ujednoczenia Założeń Koncepcyjnych	1 stycznia 2020
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe	Definiuje nowe podejście do rozpoznawania przychodów oraz zysku/strat w okresie świadczenia usług ubezpieczeniowych	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 3	Zmiany dotyczą doprecyzowania definicji działalności gospodarczej	1 stycznia 2020

Spółka nie planuje stosować w latach następnych powyższych standardów i interpretacji w związku z podjęciem decyzji o sporządzaniu sprawozdania finansowego od 1 stycznia 2020 roku w oparciu o ustawę o rachunkowości.

2.1 Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione poniżej lub w odpowiednich notach objaśniających.

Wartość odzyskiwalna rzeczowego majątku trwałego

Rynek telekomunikacyjny, który jest podstawowym obszarem działalności Spółki, znajduje się obecnie w fazie istotnych przekształceń. Zmiany te mogą mieć istotny wpływ na ocenę wartości odzyskiwalnej majątku produkcyjnego Spółki. W razie zidentyfikowania przesłanek utraty wartości jednostka dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej swoich rzeczowych aktywów trwałych.

Analiza utraty wartości rzeczowego majątku trwałego dokonywana jest najczęściej poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Analiza taka opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Spółki. Istotne zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Spółki.

Okresy amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych

Wysokość stawek i odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej.

Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego. Stosowane okresy amortyzacji zostały przedstawione w nocie 3.7

Rezerwy

Tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Najistotniejsze wartości dotyczą:

- rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia;

Zmiana założeń przyjętych do wyliczenia bieżącej wartości rezerw, w tym w szczególności zmiana stopy dyskonta, zostały zaprezentowane w nocie 23 niniejszego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania warunkowe

W zakresie rozpoznawania i wyceny rezerw oraz zobowiązań warunkowych Spółka dokonuje oceny prawdopodobieństwa potencjalnych zobowiązań. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia jest prawdopodobne Spółka ujmuje rezerwę w odpowiedniej wysokości. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia w ocenie Spółki jest możliwe, lecz nie jest prawdopodobne, ujmowane jest zobowiązanie warunkowe.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień sprawozdawczy Spółka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego bieżącej wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Odpisów aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności zostały przedstawione w nocie 27.5.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

3. Istotne zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z zasadą kosztu historycznego, która została zmodyfikowana w odniesieniu do:

- Rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych – rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne, których właścicielem była Spółka w dniu przejścia na stosowanie MSSF zostały wycenione do zakładanego kosztu na ten dzień. Dodatkowo w odniesieniu do niektórych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujęto odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.
- Instrumentów finansowych – wybrane kategorie instrumentów finansowych są wyceniane i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Szczegóły dotyczące wyceny poszczególnych kategorii instrumentów finansowych zaprezentowano w opisie stosowanych zasad rachunkowości.
- Aktywa, dla których stwierdzono utratę wartości – zaprezentowano w wartości kosztu historycznego skorygowanego o odpisy z tytułu utraty wartości.

3.1 Przychody

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z tytułu świadczonych usług rozpoznawane są w momencie wykonania danej usługi, ujmowane są w sposób umożliwiający odzwierciedlenie przeniesienia dóbr lub usług do klientów w kwocie odpowiadającej wynagrodzeniu, do którego Spółka zgodnie ze swoimi oczekiwaniami, będzie uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Spółka posiada część przychodów z tytułu opłat jednorazowych, gdzie rozpoznaje przychód wraz z upływem czasu trwania kontraktu, a także przychody z pośrednictwa sprzedaży towarów, które rozpoznawane są w momencie przekazania towarów.

Do przychodów zalicza się :

- kwoty należne za sprzedane usługi telekomunikacyjne i pozostałe usługi działalności podstawowej, ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty,
- kwoty należne za sprzedane materiały i towary.

3.2 Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (produkcji –usług wtoku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów (usług) na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych materiałów według cen nabycia.

Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Spółkę, wpływają na wynik finansowy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Spółkę, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając zgodność z zasadą memoriału z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

3.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi, odnoszonymi w koszt własny sprzedaży lub odnoszonych w inne całkowite dochody,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

3.4 Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży („AFS”), których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen aktywów i pasywów na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej składnika rzeczowych aktywów trwałych, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela AFS,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości netto na dzień sprawozdawczy danego instrumentu finansowego. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

3.5 Podatki

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Ujmowane jest rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz zmianę stanu aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie rozliczanych z kapitałem własnym.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz
- różnic związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz
- różnic związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość składnika aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej weryfikuje się na każdy dzień sprawozdawczy. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe. Spółka dokonuje kompensaty salda podatku odroczonego.

Spółka obniża wartość składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

3.6 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy Spółki za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

3.7 Rzeczowe aktywa trwałe

Przez rzeczowe aktywa trwałe rozumie się aktywa:

- które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w bieżącej działalności lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla środków trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia lub wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych Spółka identyfikuje i wyodrębnia wszystkie istotne w porównaniu z ceną nabycia, kosztem wytworzenia lub kosztem zakładanym całej pozycji części składowe wchodzące w skład danego składnika aktywów i amortyzuje osobno każdą taką część.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania składnika rzeczowych aktywów trwałych. Zastosowana liniowa metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów. Remonty kapitalne i przeglądy okresowe stanowiące komponent składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzuje się przez okres od miesiąca następującego po zakończeniu remontu/przeglądu do miesiąca rozpoczęcia następnego remontu/przeglądu.

Dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	11 lat i 2 m-ce	2– 40
Maszyny i urządzenia techniczne	4 lata i 9 m-cy	2 – 18
Środki transportu	21 m-cy	3- 5
Inne rzeczowe aktywa trwałe	5 lat i 1 mc	3 – 20

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest w roku, w którym dokonano weryfikacji oraz w okresach następnych.

W przypadku konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość niefinansowego majątku trwałego Spółka dokonuje aktualizacji z godnie z zasadami opisanymi w notcie 2.1 (Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych).

Inwestycje rozpoczęte dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania składnika rzeczowych aktywów trwałych do używania.

3.8 Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Spółka zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów (PWUG),
- służebności nabyte i ustanowione nieodpłatnie.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej nie jest ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ocenia czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla Spółki.

Wartość podlegająca amortyzacji jest amortyzowana w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych. Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Okresy amortyzacji wartości niematerialnych wynoszą:

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane okresy amortyzacji w latach
Licencje	3 lata	2 – 10
Nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów	69 lat i 2 mc	89
Inne	20 lat i 6m-cy	9 - 50

Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- techniczna możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

W pozycji inne Spółka prezentuje aport prawa użytkowania aktywów telekomunikacyjnych

3.9 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są to odsetki oraz inne koszty ponoszone przez Spółkę w związku z pożyczaniem środków finansowych. Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu.

W przypadku różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej jednostka kapitalizuje je do wysokości, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

3.10 Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody („WGPCD)
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik („WGWFF”)

Klasyfikacja aktywów finansowych opiera się na modelu biznesowym oraz charakterystyce przepływów pieniężnych.

Dany instrument dłużny wyceniany jest według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- Przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- Przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej,

Dany instrument dłużny jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- Przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składnika aktywów finansowych,
- Przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI)

Instrumenty dłużne, które nie spełniają powyższych warunków wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe są zawsze wyceniane w wartości godziwej. Spółka może podjąć nieodwołalną decyzję o ujmowaniu zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach, o ile instrument nie jest przeznaczony do obrotu. W przypadku instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu, zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym.

Wszystkie standardowe transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane w dniu zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym jednostka zobowiązała się do nabycia danego składnika aktywów. Standardowe transakcje zakupu lub sprzedaży aktywów finansowych to transakcje zakupu lub sprzedaży, w których termin dostarczenia aktywów drugiej stronie jest zasadniczo ustalony przez przepisy bądź zwyczaje obowiązujące na danym rynku.

Model utraty wartości oparty jest na oczekiwanych stratach kredytowych i obejmuje swym zakresem :

- Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- Aktywa finansowe wyceniane w WGPCD
- Zobowiązania do udzielenia kredytu, jeżeli obecnie występuje zobowiązanie do jego uruchomienia
- Umowy gwarancyjne wchodzące w zakres MSSF 9
- Należności z tytułu umów leasingowych wchodzące w zakres MSR 17
- Aktywa umowne wchodzące w zakres MSSF 15

Spółka stosuje wymogi w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Odpis ujmuje się w innych całkowitych dochodach i nie obniża on wartości bilansowej składnika aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Z wyjątkiem aktywów finansowych nabytych lub wyemitowanych z utratą wartości, oczekiwane straty kredytowe są ujmowane jako odpis, w kwocie równej:

- Sumie oczekiwanych strat kredytowych w okresie 12 miesięcy(strat, które mogą powstać w skutek niewywiązania się przez dłużników ze zobowiązań wynikających z instrumentów finansowych w okresie 12 miesięcy od daty sprawozdania finansowego),
- Sumie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia danego składnika aktywów. Straty te powinny być ujmowane zanim instrument finansowy staje się przeterminowany.

Utrata wartości instrumentów finansowych, w odniesieniu do których odnotowano znaczący wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia , niezależnie od tego czy oceniane były indywidualnie czy zbiorowo, powinny uwzględniać wszystkie racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości.

Spółka stosuje następujące zasady szacowania i ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Spółka szacuje oczekiwane straty kredytowe w oparciu o analizę prawdopodobieństwa poniesienia strat kredytowych wykorzystując historyczny wskaźnik spłat należności
- Dla lokat i depozytów w bankach Spółka szacuje oczekiwane straty kredytowe w oparciu o model służący do oceny tego ryzyka bazując na ratingach przyznanych bankom przez instytucje zewnętrzne, poszczególnym ratingom przypisywane jest prawdopodobieństwo upadłości, zakłada się że wyznaczony rating zewnętrzny uwzględnia zmiany makroekonomiczne .

Spółka kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z poniższych kategorii:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

3.11 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień sprawozdawczy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli bieżąca wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

3.12 Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łącznego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik będący instrumentem pochodnym powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

W przypadku spełnienia warunków Spółka wyodrębnia wbudowane instrumenty pochodne. Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument łączny nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów.

Oceniając czy cechy i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej Spółka bierze pod uwagę również sytuacje, gdy waluta zasadnicza jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji (np. umowa najmu powierzchni biurowej w Polsce, w której cena za wynajem określona jest w EUR, zawiera instrument wbudowany który nie podlega wyodrębnieniu, ponieważ EUR jest zwyczajową walutą zawierania transakcji na tym rynku).

Wbudowane instrumenty pochodne są wyodrębniane i wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, czyli są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w wyniku finansowym.

3.13 Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

W latach objętych niniejszym sprawozdaniem Spółka nie korzystała z instrumentów pochodnych.

3.14 Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub mające postać materiałów zużywanych w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się:

- materiały,
- półprodukty i produkty w toku
- towary

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny netto.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według szczegółowej identyfikacji cen;

Stosowane do wyceny na dzień sprawozdawczy ceny nabycia lub koszty wytworzenia nie mogą być wyższe od wartości netto możliwej do uzyskania tych składników. Odpis aktualizujący wartość zapasów zalicza się do kosztów operacyjnych. W razie odzyskania przez określony składnik zapasów w pełni lub w części poprzednio utraconej wartości urealniana jest jego wycena, poprzez zmniejszenie wartości odpisu aktualizującego.

3.15 Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się nie rzadziej niż na dzień sprawozdawczy w kwocie wymagalnej, tj. w wartości nominalnej należności powiększonej o ewentualne, należne Spółce na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. po ewentualnym pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych. Należności długoterminowe są wykazywane w wartości bieżącej (zdyskontowanej). Do pozycji należności z tytułu dostaw i usług zalicza się aktywa wynikające z doszacowania sprzedaży.

3.16 Pozostałe aktywa i rozliczenia międzyokresowe kosztów

Spółka ujmuje aktywa jako rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i są związane z wpływem korzyści ekonomicznych w przyszłości.

Do pozostałych aktywów zaliczane są należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych, zaliczki na dostawy i usługi oraz należności z tytułu dywidend.

3.17 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne składają się z gotówki w kasie oraz depozytów płatnych na żądanie. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności łatwo wymiernymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

3.18 Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu.

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału w wielkości ujemnej.

3.19 Rezerwy

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia

Pracownicy Spółki mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,

Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych w kwotach odpowiadających nabywaniu przyszłych praw przez obecnych pracowników. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest obliczana przez niezależnego aktuarusza.

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta) i korekt aktuarialnych ex post ujmuje się w inne całkowite dochody w przypadku świadczeń po okresie zatrudnienia.

3.20 Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ ze Spółki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Spółka dzieli zobowiązania na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni sprawozdawcze wg zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania niefinansowe.

Gdy skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, zobowiązania prezentowane są w wysokości wartości zdyskontowanej.

3.21 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty). Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Odpisy w ciągu roku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych stanowią koszt

okresu, którego dotyczą. Aktywa i zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych są wykazywane w sprawozdaniu finansowym po skompensowaniu.

3.22 Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz prac rozwojowych,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od tych aktywów trwałych,
- przychody z finansowego leasingu zwrotnego rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych.

3.23 Test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe

Spółka okresowo weryfikuje wartość odzyskiwalną swojego majątku, w razie wstąpienia przesłanek ewentualnej utraty wartości. Test na utratę wartości jest przeprowadzany w odniesieniu do ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie jego wartości odzyskiwalnej na dzień bilansowy. Przeprowadzona analiza i prognozy potwierdzają realną wartość majątku spółki prezentowaną w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Aktywo z tytułu prawa do użytkowania MSSF 16

Prawo do użytkowania składnika aktywów na dzień początkowego ujęcia wycenia się według kosztu, który obejmuje zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed datą rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez Spółkę jako leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów.

Po początkowym ujęciu Spółka wycenia prawo do użytkowania składnika aktywów według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne i łączne straty z tytułu wartości oraz skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

W przypadku nakładów na naprawy i przeglądy okresowe składników stanowiących prawa do użytkowania aktywów Spółka stosuje MSR 16, tj. prezentuje komponenty związane z naprawami i przeglądami okresowymi tych składników w tej samej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, tj. w pozycji prawo do użytkowania aktywów.

Spółka prezentuje prawo do użytkowania aktywów w odrębnej linii sprawozdania z sytuacji finansowej. W ramach tej pozycji Spółka prezentuje również składniki aktywów użytkowane na podstawie umów klasyfikowanych jako dzierżawa wólkien, czynsz najmu oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów, z których Spółka korzysta w zamian za wynagrodzenie.

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie, które obejmują:

- stałe opłaty leasingowe, w tym zasadniczo stałe opłaty;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, chyba że można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca nie skorzysta z opcji wcześniejszego wypowiedzenia.

Spółka dla każdej umowy określa okres, jako: nieodwołalny okres, przez który ma prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów wraz z okresami, na które można przedłużyć umowę, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z tego prawa oraz okresami, w których można wypowiedzieć umowę, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że nie skorzysta z tego prawa. Okres leasingu dla umów dotyczących wieczystego użytkowania gruntów Spółka określa jako okres pozostały do dnia, na który prawa te zostały nadane, chyba że występują okoliczności, które wykazywałyby na przyjęcie dłuższego lub krótszego okresu.

Po początkowym ujęciu Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia opłat leasingowych oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu.

Spółka skorzystała ze zwolnienia i nie stosuje wymogów w zakresie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu oraz składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w odniesieniu do:

- leasingów krótkoterminowych, tj. leasingów, których okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy i nie zawierają opcji kupna;
- leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość. Spółka uznaje za składniki o niskiej wartości, te aktywa które nie przekraczają 20.000 złotych.

W przypadku zastosowania zwolnień, o których mowa powyżej, Spółka rozpoznaje płatności leasingowe jako koszt zgodnie z metodą liniową przez okres leasingu lub według innej metody, jeżeli lepiej odzwierciedla ona korzyści uzyskiwane przez Spółkę.

Spółka wybrała opcje wdrożenia standardu określoną w MSSF 16 załącznik C punkt 5b, tj. retrospektywnie z łączonym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych. Zgodnie z wybraną opcją wdrożenia Spółka nie dokonała przekształcenia danych porównawczych. Na moment wdrożenia MSSF 16 Spółka ujęła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania aktywów w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Ponadto Spółka zdecydowała się skorzystać z rozwiązań praktycznych dopuszczonych przez standard, obejmujących :

- zastosowanie pojedynczej stopy dyskonta do portfela leasingów o w miarę podobnych cechach,
- wyłączenie początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2019 roku,
- wykorzystanie wiedzy i doświadczenia zdobytych po fakcie w określaniu okresu leasingu , jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy,
- nie ujmowanie prawa do użytkowania aktywów i zobowiązań dla umów , dla których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku był krótszy niż 12 miesięcy.

Najistotniejsze umowy leasingu ujęte przez Spółkę dotyczą dzierżawy włókien, czynszu za najem, najmu samochodów. Ujęte umowy zawarte są na czas określony bądź nieoznaczony z określonym terminem wypowiedzenia. Okresy leasingu przyjęte do oszacowania wartości zobowiązań leasingowych przedstawiały się następująco:

■ czynsz za najem	18 – 87 lat
■ dzierżawa włókien	15 – 60 lat

Na dzień 31 grudnia 2018 r Spółka posiadała zobowiązania umowne z tytułu leasingu operacyjnego w łącznej wysokości 23 642 873,67 PLN. Według wstępnych oszacowań, kwota 19 418 076,33 PLN wynikająca z tych umów odnosi się do leasingów innych niż leasingi, do których zostanie zastosowane zwolnienie (umowy z pozostałym okresem do 12 miesięcy, umowy dotyczące aktywów o niskiej wartości początkowej). W efekcie, na dzień 1 stycznia 2019 r Spółka rozpoznała aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 13 720 669,05 PLN. W roku 2019 oraz w kolejnych okresach, w miejsce dotychczas ujmowanych kosztów operacyjnych, Spółka ujmuje koszt amortyzacji od rozpoznanych praw oraz koszt odsetek naliczanych na rozpoznanym zobowiązaniu, co ma wpływ na wysokość niektórych wskaźników finansowych.

Suma zobowiązań umownych z tytułu leasingu operacyjnego na 31.12.2018 r.	23 642 873,67
Zobowiązania umowne, które dotyczą umów leasingu aktywów o niskiej wartości początkowej i umów z pozostałym okresem mniejszym niż 12 miesięcy	661 373,81
Zobowiązania umowne na czas nieokreślony	3 563 423,53
Zobowiązania, które zostały uwzględnione w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu na 1 stycznia 2019 r.	19 418 076,33
Średnia ważona stopa dyskontowa	5%
Szacunkowa wartość zobowiązań z tytułu leasingu na 1 stycznia 2019 r.	13 720 669,05

Stopa dyskontowa użyta w powyższym uzgodnieniu została ustalona na podstawie WIBOR 3M oraz marży banku na podstawie ofert zebranych na finansowanie inwestycji o podobnym charakterze.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

5. Przychody i koszty

5.1 Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Przychody ze sprzedaży tym:		
Prowizje ze sprzedaży towarów	1 729 804,31	1 471 640,16
Przychody ze sprzedaży usług	365 177 547,29	378 875 533,33
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	366 907 351,60	380 347 173,49

Informacje dotyczące głównych klientów

Głównymi klientami Spółki są operatorzy telekomunikacyjni oraz sektor publiczny.

5.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM		
Amortyzacja	70 188 590,51	69 082 991,75
Odpisy aktualizujące	-19 804,57	311 480,14
Zużycie materiałów i energii	7 245 513,23	6 218 051,50
Usługi obce	231 126 429,43	260 296 673,79
Podatki i opłaty	6 236 876,43	7 074 098,11
Koszty świadczeń pracowniczych	61 566 998,74	64 689 281,65
Pozostałe koszty rodzajowe	2 476 744,76	2 362 136,94
RAZEM KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	378 821 348,53	410 034 713,88
Zmiana stanu produktów	106 200,00	-106 200,00
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	-3 665 188,00	-4 528 436,00
Koszty sprzedaży i dystrybucji	-13 221 062,70	-13 752 508,87
Koszty ogólnego zarządu	-41 349 140,17	-38 988 147,88
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	320 692 157,66	352 659 421,13

5.2.1 Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

Poniżej przedstawiono ujęcie amortyzacji oraz odpisów aktualizujących aktywa trwałe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Okres zakończony 31 grudnia 2019	Amortyzacja			RAZEM	Odpisy aktualizujące	
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	Aktywo z tytułu prawa do użytkowania		Rzeczowe aktywa trwałe	RAZEM
Koszt własny sprzedaży, w tym:	50 397 550,31	15 357 661,02	3 297 112,29	69 052 323,62	-19 804,57	-19 804,57
Koszty sprzedaży	128 500,40	34 001,10		162 501,50		
Koszty ogólnego zarządu	675 280,61	298 484,78		973 765,39		
RAZEM	51 201 331,32	15 690 146,90	3 297 112,29	70 188 590,51	-19 804,57	-19 804,57

31 grudnia 2018	Amortyzacja			Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	52 011 980,66	16 246 826,75	68 258 807,41	311 480,14		311 480,14
Koszty sprzedaży	293 620,51		293 620,51			
Koszty ogólnego zarządu	491 412,58	39 151,25	530 563,83			
RAZEM	52 797 013,75	16 285 978,00	69 082 991,75	311 480,14		311 480,14

5.2.2 Zużycie materiałów i energii

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zużycie materiałów	1 364 380,78	1 026 559,08
Zużycie energii	5 134 548,31	4 459 008,43
Pozostałe	746 584,14	732 483,99
RAZEM ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII	7 245 513,23	6 218 051,50

5.2.3 Usługi obce

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Rozliczenia międzyoperatorskie	100 978 009,61	134 903 907,99
Dzierżawa włókien, łączy, kanalizacji, gruntu, prawo drogi	82 425 408,11	79 767 989,99
Usługi doradcze i obsługa prawna	319 388,30	433 612,54
Czynsze, eksploatacja, ochrona	22 873 315,71	22 941 761,77
Remonty, konserwacje, instalacje	12 710 821,78	11 726 683,82
Usługi informatyczne, dostęp do Internetu	5 008 056,54	4 494 492,66
Wsparcie sprzedaży	1 816 052,81	1 442 326,49
Pozostałe	4 995 376,57	4 567 420,23
RAZEM KOSZTY USŁUG OBCYCH	231 126 429,43	260 296 673,79

5.2.4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenia	51 379 341,53	54 116 585,65
Koszty ubezpieczeń społecznych	8 548 983,57	8 668 543,86
Koszty świadczeń emerytalnych	20 956,81	19 766,76
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 617 716,83	1 884 385,38
RAZEM KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH, W TYM:	61 566 998,74	64 689 281,65
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	19 554 811,33	22 320 365,05
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	10 099 398,45	11 233 648,67
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	28 247 600,96	26 606 831,93
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	3 665 188,00	4 528 436,00

Zatrudnienie (w etatach) w Spółce na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosło 375,9 a na dzień 31 grudnia 2018 roku 394,4.

5.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE		
Rozwiązanie rezerw		2 000,88
Dotacje	3 939 560,41	2 135 227,13
Kary, grzywny, odszkodowania	1 327 582,39	2 987 328,92
Zwrot podatku od nieruchomości		20 002,00
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	1 291 507,56	663,65
Pozostałe	169 940,53	42 861,59
RAZEM POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	6 728 590,89	5 188 084,17

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE		
Odszkodowania i kary umowne	1 775 433,96	1 765 162,31
Koszty postępowania sądowego	52 792,08	24 919,14
Utworzenie rezerw	96 600,00	144 000,00
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych, koszty likwidacji	2 152 411,37	1 601 075,26
Pozostałe	158 509,81	124 887,00
RAZEM POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	4 235 747,22	3 660 043,71

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	2 492 843,67	1 528 040,46

5.4 Strata z tytułu odpisów aktualizujących należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Strata z tytułu odpisów aktualizujących należności		
Rozwiązanie	902 668,42	1 442 804,07
Utworzenie	8 865 337,23	2 043 441,95
STRATA Z TYTUŁU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH NALEŻNOŚCI	7 962 668,81	600 637,88

5.5 Przychody i koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Dywidendy		
Odsetki	633 588,45	1 175 220,99
Aktualizacja wartości/ rozwiązanie odpisów aktualizujących	18 784,65	24 058,06
Zysk ze zbycia inwestycji	1,00	
Dodatnie różnice kursowe		498 692,18
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	652 374,10	1 697 971,23
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
Korekta dyskonta		
Odsetki od należności budżetowych		
Rozwiązanie rezerw		
Pozostałe		
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
RAZEM PRZYCHODY FINANSOWE	652 374,10	1 697 971,23

Spółka wykazuje przychody z tytułu odsetek głównie z tytułu lokowania środków pieniężnych .

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu	658 433,25	19 774,36
Aktualizacja wartości		
Odpis aktualizujący		417 600,00
Strata ze zbycia inwestycji		
Ujemne różnice kursowe	51 923,01	
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	710 356,26	437 374,36
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE		
Koszty odsetkowe, w tym efekt zwijania dyskonta	14 577,33	15 523,63
Odsetki od zobowiązań budżetowych		914,42
Utworzenie rezerw		
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE	14 577,33	16 438,05
RAZEM KOSZTY FINANSOWE	724 933,59	453 812,41
	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynik na działalności finansowej	-72 559,49	1 244 158,82

6. Podatek dochodowy

6.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone dnia 31 grudnia 2019 roku oraz dnia 31 grudnia 2018 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	2 271 288,00	
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych		-180 902,00
Odroczony podatek dochodowy	-4 020 414,00	-2 146 536,00
OBCIĄŻENIA PODATKOWE WYKAZYWANE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	-1 765 127,00	-2 327 438,00
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH		
(Korzyść podatkowa) / obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach (kapitale własnym)	16 001,00	3 162,00

6.2 Efektywna stawka podatkowa

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ZYSK BRUTTO PRZED OPODATKOWANIEM	-13 897 393,56	-22 881 342,99
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	-2 640 504,78	-4 347 456,00
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych		-180 902,00
Korekty dotyczące odroczonego podatku z lat ubiegłych		
Wykorzystanie strat podatkowych, które nie były rozpoznane jako aktywo podatkowe	-776 729,95	
Utworzenie odpisu na aktywa na podatek odroczony		
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	4 634 965,82	4 660 850,37
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	-2 982 858,09	-2 459 930,37
Pozostałe		
PODATEK WEDŁUG EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ WYNOSZĄCEJ 12,6% [2018: 10%]		
Podatek dochodowy (obciążenie) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	1 765 127,00	2 327 438,00

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7. Rzeczowe aktywa trwałe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Grunty		
Budynki i lokale	169 639 289,21	168 980 977,97
Urządzenia techniczne	125 851 101,48	126 005 402,85
Środki transportu	34 452,06	97 647,20
Inne rzeczowe aktywa trwałe	6 340 619,03	6 193 656,95
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	41 812 720,23	28 917 429,87
WARTOŚĆ NETTO RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	343 678 182,01	330 195 114,84

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

	Budynki i lokale	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	438 049 034,63	495 382 689,04	2 997 727,61	40 448 887,39	29 257 845,04	1 006 136 183,71
Nakłady inwestycyjne					66 934 365,08	66 934 365,08
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	19 218 371,46	33 169 026,23		1 394 314,71	(53 781 712,40)	
Likwidacja, zbycie	(5 173 504,03)	(36 352 021,62)	(2 660 212,60)	(1 749 358,32)	(243 424,62)	(46 178 521,19)
Pozostałe	(436 145,80)	(23 095 554,94)		(3 569 465,07)	(259 171,94)	(27 360 337,75)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	451 657 756,26	469 104 138,71	337 515,01	36 524 378,71	41 907 901,16	999 531 689,85
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	269 068 056,66	369 377 286,19	2 900 080,41	34 255 230,44	340 415,17	675 941 068,87
Amortyzacja	17 206 577,96	32 772 103,57	63 195,14	1 159 433,37		51 201 310,04
Odpisy aktualizujące	(44,09)	(2 034,68)		(15 789,18)	(1 936,62)	(19 804,57)
Likwidacja, zbycie	(3 887 522,25)	(35 851 390,65)	(2 660 212,60)	(1 674 262,87)	(243 297,62)	(44 316 685,99)
Pozostałe	(368 601,23)	(23 042 927,20)		(3 540 852,08)		(26 952 380,51)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	282 018 467,05	343 253 037,23	303 062,95	30 183 759,68	95 180,93	655 853 507,84
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	421 240 250,04	504 602 566,29	2 909 275,60	42 076 740,80	20 615 087,14	991 443 919,87
Nakłady inwestycyjne					64 942 958,64	64 942 958,64
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	22 640 731,42	32 766 722,66	88 452,01	537 538,22	(56 033 444,31)	
Likwidacja, zbycie	(5 831 946,83)	(41 986 599,91)		(2 165 391,63)	(179 281,31)	(50 163 219,68)
Pozostałe					(87 475,12)	(87 475,12)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	438 049 034,63	495 382 689,04	2 997 727,61	40 448 887,39	29 257 845,04	1 006 136 183,71
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	256 980 365,68	376 756 193,16	2 385 544,60	35 299 907,19	179 181,31	671 601 191,94
Amortyzacja	16 612 796,31	34 572 409,53	514 535,81	1 097 272,10		52 797 013,75
Odpisy aktualizujące	(5 069,96)	(7 628,39)		(16 236,68)	340 415,17	311 480,14
Likwidacja, zbycie	-4 520 035,37	-41 943 688,11		-2 125 712,17	-179 181,31	(48 768 616,96)
Pozostałe						
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	269 068 056,66	369 377 286,19	2 900 080,41	34 255 230,44	340 415,17	675 941 068,87

Spółka w celu weryfikacji wartości odzyskiwalnej majątku trwałego wykonała test na utratę wartości. Ponieważ wyodrębnienie poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne jest wysoce trudne i pracochłonne oraz nie skutkowałoby znacząco lepszym przedstawieniem sytuacji jako ośrodek wypracowujący środki pieniężne przyjęto całą Spółkę. Prognozę EBITDA, nakładów oraz amortyzacji na rok 2020 przyjęto na podstawie zatwierzonego planu finansowego, wartości 2021-2024 przyjęto na podstawie estymacji trendów rynkowych. Uzyskaną w ten sposób wartość zdyskontowanych przepływów powiększoną o wartość rezydualną majątku porównano z wartością majątku trwałego oraz wartościami niematerialnymi i prawnymi. Prognozy zostały oparte na realnych założeniach i wartościach możliwych do realizacji. W ocenie Spółki nie istnieją przesłanki świadczące o utracie wartości posiadanych przez Spółkę aktywów trwałych, w związku z tym Spółka nie dokonuje odpisów z tytułu utraty wartości posiadanego majątku trwałego.

Koszty finansowania zewnętrznego

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka nie ujmowała w wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie kosztów finansowania zewnętrznego.

8. Przyszłe zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie około 22,9 mln PLN. Kwoty te przeznaczone będą głównie na rozbudowę sieci teletransmisyjnej Spółki, w tym m.in. budowę dowiązań do klientów Spółki oraz modernizację międzymiastowej sieci światłowodowej.

9. Prawo do użytkowania aktywów MSSF 16

	Dzierżawa włókien	Czysz za wynajem	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO			
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	8 392 396,34	11 689 306,28	20 081 702,62
Nabycie prawa do użytkowania aktywów	1 480 161,89	1 713 046,83	3 193 208,72
Likwidacja, zbycie		-627 537,61	-627 537,61
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	9 872 558,23	12 774 815,50	22 647 373,73
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	0,00	0,00	0,00
Amortyzacja	2 646 589,39	650 522,90	3 297 112,29
Odpisy aktualizujące			0,00
Likwidacja, zbycie		-41 835,84	-41 835,84
Pozostałe			0,00
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	2 646 589,39	608 687,06	3 255 276,45
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO	7 225 968,84	12 166 128,44	19 392 097,28

Na dzień 1 stycznia 2019 roku przeniesiono z wartości niematerialnych zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów o wartości netto 6 361 033,57 PLN, ponieważ jest elementem wyceny aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Wdrożenie MSSF 16 ma wpływ na strukturę sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów. W okresie 12 miesięcy 2019 roku w związku z implementacją nowego standardu nastąpił wzrost amortyzacji o 3,3 mln. złotych, wynik na działalności operacyjnej wzrósł o 653,4 tys. złotych. Zastosowanie nowego standardu spowodowało, iż miernik EBITDA jest wyższy o 4,0 mln. złotych.

10. Wartości niematerialne

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Oprogramowanie	6 338 627,31	5 690 948,29
Pozostałe licencje	5 461 964,10	6 336 521,24
Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów		6 454 357,45
Inne wartości niematerialne	40 411 801,45	51 123 695,31
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	1 184 648,72	2 909 405,04
WARTOŚĆ NETTO WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	53 397041,58	72 514 927,33

Zmiany stanu wartości niematerialnych

	Wartość firmy	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	48 583 418,67	30 757 106,08	32 257 006,55	218 796 188,43	2 909 405,04	333 303 124,77
Nakłady inwestycyjne					3 119 989,80	3 119 989,80
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania		2 673 337,34	2 094 510,29	33 402,39	(4 801 250,02)	
Likwidacja, Zbycie						
Pozostałe		(1 376 443,89)	(445 032,36)		(43 496,10)	(1 864 972,35)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	48 583 418,67	32 053 999,53	33 906 484,48	218 829 590,82	1 184 648,72	334 558 142,22
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	48 583 418,67	25 066 157,79	25 920 485,31	167 672 493,12		267 242 554,89
Amortyzacja		2 025 658,32	2 825 889,73	10 745 296,25		15 596 844,30
Odpisy aktualizujące						
Likwidacja, zbycie						
Pozostałe		(1 376 443,89)	(301 854,66)			(1 678 298,55)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	48 583 418,67	25 715 372,22	28 444 520,38	178 417 789,37		281 161 100,64

	Wartość firmy	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	48 583 418,67	28 154 426,96	28 276 425,37	7 908 803,00	218 750 071,06	2 660 025,54	334 333 170,60
Nakłady inwestycyjne						7 106 009,17	7 106 009,17
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania		2 602 679,12	3 980 581,18		46 117,37	(6 629 377,67)	
Likwidacja, Zbycie							
Pozostałe						(227 252,00)	(227 252,00)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	48 583 418,67	30 757 106,08	32 257 006,55	7 908 803,00	218 796 188,43	2 909 405,04	341 211 927,77
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	48 583 418,67	23 162 342,26	22 373 476,81	1 361 121,67	156 930 663,03		252 411 022,44
Amortyzacja		1 903 815,53	3 547 008,50	93 323,88	10 741 830,09		16 285 978,00
Odpisy aktualizujące							
Likwidacja, zbycie							
Pozostałe							
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	48 583 418,67	25 066 157,79	25 920 485,31	1 454 445,55	167 672 493,12	0,00	268 697 000,44

Wartości niematerialnie nieoddane do użytkowania

Prezentowana kwota wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2019 i 31 grudnia 2018 roku dotyczy głównie modernizacji systemów korporacyjnych.

11. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień sprawozdawczy i w okresie porównywalnym, Spółka zidentyfikowała należności z tytułu umów leasingu finansowego przedstawione w poniższej tabeli:

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	39 000,00	36 577,35
W okresie od 1 do 5 lat		
Powyżej 5 lat		
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	39 000,00	36 577,35
Koszty finansowe	-2 822,65	
Wartość bieżąca minimalnych opłat	36 177,35	36 577,35
Krótkoterminowe	36 577,35	
Długoterminowe		

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	59 060,00	46 833,47
W okresie od 1 do 5 lat	40 280,00	37 457,36
Powyżej 5 lat		
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	99 340,00	84 290,83
Koszty finansowe	-15 049,17	
Wartość bieżąca minimalnych opłat	84 290,83	
Krótkoterminowe	46 833,47	
Długoterminowe	37 457,36	

12. Zobowiązania z tytułu leasingu

Wartość zobowiązań z tytułu leasingu od 1 stycznia 2019 = PDUA bez zakupu PWUG	13 720 669,05
Naliczone odsetki w okresie: koszty finansowe	653 427,21
Rozliczone płatności z tytułu leasingu : CF finansowy: leasing	-3 647 134,55
Nowe umowy leasingowe : PDUA - nowe pozycje	3 193 208,72
rozwiązanie umów leasingowych (zakończone)	-583 051,46
	13 337 118,97
Zobowiązania z tytułu leasingu długoterminowe	11 901 706,99
Zobowiązania z tytułu leasingu krótkoterminowe	1 435 411,98

13. Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Siedziba	Udział % w kapitale	Część długoterminowa	Część krótkoterminowa
Energo-Tel S.A.	Warszawa Ul. Murmańska 25	100%	2 903 257,59	

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Siedziba	Udział % w kapitale	Część długoterminowa	Część krótkoterminowa
Energo-Tel S.A.	Warszawa ul. Murmańska 25	100%	2 903 257,59	
QBiTT sp. z o.o.	Warszawa	40%		

W lutym 2019 roku Spółka Exatel dokonała sprzedaży udziałów QBiTT, w roku 2018 dokonano odpisu aktualizującego wartość udziałów w wysokości 100%. Udziały i akcje w podmiotach zależnych są ujmowane w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

14. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Spółka Exatel SA w 2019 roku rozpoczęła wraz z polską firmą z sektora MŚP – Enamor International wspólnie kontrolowaną działalność. Celem projektu jest stworzenie w przeciągu 3 lat prototypu polskiej programowalnej platformy sprzętowej SDNbox do sieci telekomunikacyjnej, w oparciu

o ogólnodostępne komponenty i interfejsy sieciowe, wraz z implementacją wybranych funkcji sieciowych (router, przełącznik, szyfrator, sonda, firewall, anti-DDoS, Multi-Access Edge Computing (MEC)). Spółka otrzymała dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na realizację projektu badawczo-rozwojowego SDNbox. Rozwiązanie można sklasyfikować jako innowacyjne w skali kraju – podobne podejście nie jest implementowane i dostępne na rynku krajowym. Będzie bazowało na najnowszych układach programowalnych, co w konsekwencji umożliwi budowę najnowocześniejszych urządzeń z perspektywą długiej obecności na rynku. Stworzenie własnego urządzenia pozwoli Spółce EXATEL osiągnąć następujące długofalowe cele rynkowe:

- wprowadzenie nowych produktów do portfolio usługowego w domenie transmisji danych,
- poprawę efektywności kosztowej usług telekomunikacyjnych świadczonych przez EXATEL, która przełoży się na lepszą konkurencyjność na rynku operatorów telekomunikacyjnych,
- rozwój rynku dostawców komponentów urządzeń oraz rozwiązań programowych dla SDNbox,
- wprowadzenie urządzenia do obrotu rynkowego,
- aktywizację środowiska konstruktorów urządzeń i sieci telekomunikacyjnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwie oraz jednostkach współpracujących, w ramach efektu dyfuzji zewnętrznej.

Spółka posiada z tytułu wspólnie kontrolowanej działalności zobowiązania warunkowe tj. zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy na okres realizacji projektu oraz na okres trwałości projektu w formie weksla in blanco opatrzonego klauzulą „nie na zlecenie” z podpisem notarialnie poświadczonym lub złożonym w obecności osoby upoważnionej przez Instytucję Pośredniczącą wraz z deklaracją wekslową.

15. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ELEMENTY AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO		
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	16 149 637,00	12 724 836,00
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	2 043 851,00	1 231 335,00
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zapasów	26 202,00	98 396,00
Wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	378 503,00	367 125,00
Rezerwy na świadczenia pracownicze	107 243,00	94 199,00
Pozostałe rezerwy , w tym świadczenia po okresie zatrudnienia	50 985,00	74 978,00
Koszty okresu niezrealizowane podatkowo	1 278 308,00	1 382 968,00
Naliczenie premii dla pracowników	822 316,00	1 089 098,00
Straty podatkowe		
Pozostałe – rozliczenie przychodów	4 652 588,00	4 558 648,00
AKTYWA BRUTTO Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	25 509 633,00	21 621 583,00
DOCHODOWEGO		
Odpis aktualizujący wartość aktywów		
AKTYWA NETTO Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	25 509 633,00	21 621 583,00
ELEMENTY REZERWY Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO		
Naliczone odsetki od lokat i należności	21 026,00	144 958,00
Przychody okresu niezrealizowane podatkowo	907,00	27 977,00
Pozostałe	10 550,00	7 913,00
REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	32 483,00	180 848,00
PO SKOMPENSOWANIU SALD PODATEK ODROZONY SPÓŁKI PREZENTOWANY JEST JAKO:		
Aktywo z tytułu podatku dochodowego	25 477 150,00	21 440 735,00
Rezerwa z tytułu podatku dochodowego		

16. Zapasy

	Stan na dzień 31 grudnia 2019			Stan na dzień 31 grudnia 2018		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Materiały	363 010,32	-42 725,02	320 285,30	394 163,21	-177 457,70	216 705,51
Półprodukty i produkcja w toku				106 200,00		106 200,00
ZAPASY, RAZEM	363 010,32	-42 725,02	320 285,30	500 363,21	-177 457,70	322 905,51

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ODPIS AKTUALIZUJĄCY ZAPASY NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	177 457,70	350 334,75
Utworzenie odpisu		146 963,10
Rozwiązanie odpisu	-2 406,96	-20 314,78
Wykorzystanie odpisu	-132 325,72	-299 525,37
ODPIS AKTUALIZUJĄCY ZAPASY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	42 725,02	177 457,70

Utworzenie odpisów aktualizujących dotyczyło głównie zapasów materiałów w związku z utratą ich przydatności.

Z kolei odwrócenie odpisów aktualizujących, powyżej uprzednio określonej wartości bilansowej, dotyczyło głównie zapasów materiałów w związku z ich zbyciem lub zagospodarowaniem.

17. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

17.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Dzierżawa włókien, kanalizacji, gruntu	8 940 152,64	9 002 732,24
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	103,06	149,86
POZOSTAŁE AKTYWA , RAZEM	8 940 255,70	9 002 882,10

17.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
KOSZTY ROZLICZANE W CZASIE		
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	190 511,77	252 200,94
Usługi informatyczne, doradcze, instalacyjne	1 042 058,14	1 330 646,55
Koszty eksploatacji i remontów		1 602 941,38
Prowizje		3 388,90
Dzierżawa kanalizacji, łączny, gruntu	880 169,10	852 408,34
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	2 152 452,94	466 496,34
INNE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE		
Należności z tytułu naliczonego VAT	12 389 521,04	16 091 474,16
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	8 556,40	272 160,72
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	16 663 269,39	20 871 717,33

18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Środki pieniężne w banku	11 831 703,07	8 682 348,12
Lokaty typu overnight	23 318 713,98	19 234 985,57
Lokaty krótkoterminowe	20 022 301,36	35 025 104,11
RAZEM	55 172 718,41	62 942 437,80
Odsetki naliczone od środków pieniężnych, nie otrzymane na dzień sprawozdawczy	22 301,36	25 104,11
Różnice kursowe od środków pieniężnych w walutach	9 403,22	36 124,14
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	55 172 718,41	62 942 437,80

19. Działalność zaniechana

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka nie zaniechała żadnych istotnych obszarów swojej działalności.

20. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Pożyczki udzielone pracownikom	70 500,00	22 000,00
Środki pieniężne	168 323,58	137 591,02
Pozostałe aktywa funduszu		
Zobowiązania funduszu		
SALDO PO SKOMPENSOWANIU	238 823,58	159 591,02
Odpis na Fundusz w okresie	488 356,88	452 685,00

21. Kapitały własne

Podstawowym założeniem polityki Spółki w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie optymalnej struktury kapitału w długim okresie, zapewnienie dobrego standingu finansowego i bezpiecznych wskaźników struktury kapitału, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki. Istotne jest także utrzymanie silnej bazy kapitałowej, będącej podstawą budowania zaufania ze strony przyszłych inwestorów, kredytodawców oraz rynku i zapewniającej przyszły rozwój Spółki.

21.1 Kapitał podstawowy

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Ilość akcji uprzywilejowanych serii A o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	35 200	35 200
Ilość akcji zwykłych serii B o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	20 320	20 320
Ilość akcji zwykłych serii C o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	30 000	30 000
Ilość akcji zwykłych serii D o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	169 000	169 000
Ilość akcji zwykłych serii E o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	7 691	7 691
Ilość akcji zwykłych serii F o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	10 000	10 000
Ilość akcji zwykłych serii G o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	1 350 000	1 350 000
Ilość akcji zwykłych serii H o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	1 000 000	1 000 000
Ilość akcji zwykłych serii I o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	3 111 975	3 111 975
Ilość akcji zwykłych serii J o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	2 326 977	2 326 977
Ilość akcji zwykłych serii K o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	268 115	268 115
Ilość akcji uprzywilejowanych serii L o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	30 777	30 777
Ilość akcji zwykłych serii M o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	156	156
ŁĄCZNA ILOŚĆ AKCJI	8 360 211	8 360 211

W ciągu okresu sprawozdawczego nie nastąpiły zmiany w strukturze i wysokości kapitału podstawowego.

Po dniu sprawozdawczym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału podstawowego Spółki.

Prawa akcjonariuszy - Uprawnienia Skarbu Państwa dotyczące działalności Spółki

Do dnia 29 marca 2017 roku Spółka wchodziła w skład Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., w stosunku do której Skarb Państwa posiada szczególne uprawnienia, dopóki pozostaje jej akcjonariuszem.

W dniu 29.03.2017 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. podpisała umowę sprzedaży 100% akcji spółki na rzecz Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa, które mają zastosowanie do Spółki, przewiduje ustawa z 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

21.2 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi, to kwoty które nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi		
▪ Wysokość zysków/strat ujętych w zyskach zatrzymanych poprzez pozycję innych całkowitych dochodów		-501 438,34
Zyski/straty zatrzymane, podlegające podziałowi	-107 063 860,21	-94 345 940,85
Łącznie zyski/straty zatrzymane wykazywane w sprawozdaniu	-107 063 860,21	-94 847 379,19

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

21.3 Zysk przypadający na jedną akcję

Zasadniczo zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Natomiast zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ZYSK/STRATA NETTO	-12 148 267,56	-20 557 066,99
ZYSK NETTO PRZYPADAJĄCY NA ZWYKŁYCH AKCJONARIUSZY SPÓŁKI, ZASTOSOWANY DO OBLICZENIA ZYSKU NA JEDNĄ AKCJĘ		
Liczba akcji zwykłych na początek okresu sprawozdawczego	8 360 211	8 360 211
Liczba akcji zwykłych na koniec okresu sprawozdawczego	8 360 211	8 360 211
ŚREDNIOWAŻONA LICZBA WYEMITOWANYCH AKCJI ZWYKŁYCH ZASTOSOWANA DO OBLICZENIA ZYSKU NA JEDNĄ AKCJĘ	8 360 211	8 360 211
ZYSK NETTO I ROZWODNIONY ZYSK NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ (W ZŁOTYCH)	-1,45	-2,46

Liczba akcji zwykłych przyjęta do wyliczenia wskaźnika nie obejmuje akcji własnych nabytych w celu umorzenia.

21.4 Dywidendy.

Dywidenda z zysków okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2019 roku

W związku z osiągniętą stratą za okres zakończony 31 grudnia 2019 roku Spółka nie ma prawa do wypłaty dywidendy.

Dywidenda z zysków okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2018 roku

W ciągu okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2018 roku Spółka nie dokonywała wypłat z tytułu dywidendy.

22. Rezerwy

Bieżąca wartość księgowa rezerw przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Sprawy sądowe		324 000,00		144 000,00
Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości		277 018,77		100 000,00
Pozostałe rezerwy				150 160,85
RAZEM REZERWY	0,00	601 018,77	0,00	394 160,85

23. Świadczenia pracownicze

	Świadczenia po okresie zatrudnienia (emerytalne)	Niewykorzystane urlopy	Rezerwa na premie	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	495 785,36	1 932 235,23	5 732 096,53	394 622,69	8 554 739,81
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	16 075,19				16 075,19
Korekta stopy dyskontowej	68 139,27				68 139,27
Koszty bieżącego zatrudnienia	20 956,81				20 956,81
Koszty odsetek	14 577,33				14 577,33
Wypłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	-51 097,55				-51 097,55
Utworzone rezerwy		59 884,31			59 884,31
Rozwiązane rezerwy			-1 404 118,12	-126 279,27	-1 530 397,39
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	564 436,41	1 992 119,54	4 327 978,41	268 343,42	7 152 877,78

	Świadczenia po okresie zatrudnienia (emerytalne)	Niewykorzystane urlopy	Rezerwa na premie	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	469 300,66	2 075 096,39	1 872 970,89	310 436,53	4 727 804,47
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	988,20				988,20
Korekta stopy dyskontowej	15 652,90				15 652,90
Koszty bieżącego zatrudnienia	19 766,77				19 766,77
Koszty odsetek	15 523,63				15 523,63
Wypłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	-25 446,80	-142 861,16			-168 307,96
Utworzone rezerwy			3 859 125,64	84 186,16	3 943 311,80
Rozwiązane rezerwy					
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	495 785,36	1 932 235,23	5 732 096,53	394 622,69	8 554 739,81

Wartość rezerw na świadczenia pracownicze wykazywana w sprawozdaniu finansowym pochodzi z wyceny przygotowanej przez niezależnego aktuarium. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień sprawozdawczy do wyceny kwoty zobowiązania są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa (%)	2,00%	3,10%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	-	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	6,20%	6,21%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,00%	0,00%

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Bieżąca wartość księgowa rezerw na świadczenia pracownicze:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	495 036,41	69 400,00	397 425,36	98 360,00
RAZEM ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	495 036,41	69 400,00	397 425,36	98 360,00

Zmiany stanu rezerw na świadczenia pracownicze

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	495 785,36	495 785,36
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	16 075,19	16 075,19
Korekta stopy dyskontowej	68 139,27	68 139,27
Koszty bieżącego zatrudnienia	20 956,8	20 956,80
Wypłacone świadczenia	-51 097,54	-51 097,54
Koszty odsetek	14 577,33	14 577,33
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	564 436,41	564 436,41

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	469 300,67	469 300,67
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	988,19	988,19
Korekta stopy dyskontowej	15 652,90	15 652,90
Koszty bieżącego zatrudnienia	19 766,77	19 766,77
Koszty odsetek	-25 446,80	-25 446,80
Wypłacone świadczenia	15 523,63	15 523,63
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	495 785,36	495 785,36

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarialisty Spółka szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe, byłby następujący:

- przyjęcie stopy dyskonta wyższej o 1 punkt procentowy (p.p.) spowodowałoby zmniejszenie wysokości odpowiednich rezerw o około 11 %, a przyjęcie stopy niższej o 1 (p.p.) spowodowałoby zwiększenie wysokości odpowiednich rezerw o około 13,2 %.

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Spółka tworzy rezerwę na ewentualne świadczenia pracownicze związane z niewykorzystanymi urloпами. Wysokość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi około 2,0 mln PLN (1,9 mln PLN w okresie porównywalnym).

24. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

24.1 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Przyszłe przychody z dzierżawy łączy	21 975 252,54	21 190 247,03
Przychody z usług bezpieczeństwa	222 230,45	732 401,81
DŁUGOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	22 197 482,99	21 922 648,84

24.2 Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Przychody z usług bezpieczeństwa	522 271,36	510 171,36
Przychody z dzierżawy	2 899 480,44	2 581 133,73
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 068 546,31	451 882,63
Dotacje	151 051,53	1 155 799,31
KRÓTKOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	4 641 349,64	4 698 987,03

Spółka otrzymuje dofinansowania z funduszy UE oraz funduszy krajowych w ramach realizacji prowadzonych projektów badawczo-rozwojowych.

Projekt SDNbox - celem projektu jest stworzenie w ciągu trzech lat prototypu polskiej programowalnej platformy sprzętowej SDNbox do sieci telekomunikacyjnej.

EXATEL wraz z polską firmą Enamor International Sp. z o.o., otrzymał dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na realizację projektu badawczo-rozwojowego SDNbox – umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 27 sierpnia 2018 roku.

Stworzenie własnego urządzenia pozwoli Spółce osiągnąć następujące długofalowe cele rynkowe:

- wprowadzenie nowych produktów do portfolio usługowego w zakresie transmisji danych,
- poprawę efektywności kosztowej usług telekomunikacyjnych świadczonych przez EXATEL, która przełoży się na lepszą konkurencyjność na rynku operatorów telekomunikacyjnych,
- rozwój rynku dostawców komponentów urządzeń oraz rozwiązań programowych dla SDNbox,
- wprowadzenie urządzenia do obrotu rynkowego,
- aktywizację środowiska konstruktorów urządzeń i sieci telekomunikacyjnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwie oraz jednostkach współpracujących, w ramach efektu dyfuzji zewnętrznej.

Projekt SDNbox będzie realizowany z wykorzystaniem podejścia SDN (Software Defined Networking). Gotowy produkt ma powstać po 36 miesiącach pracy. W tym czasie urządzenie zostanie przetestowane w praktyce.

Okres realizacji projektu to 36 miesięcy od czerwca 2018 do maja 2021 roku. Wartość projektu dla EXATEL to 11.940 582,35 PLN. Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z funduszy UE wynosi: 7.619 894,79 PLN. Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2019 roku to 2.497 315,95 PLN. Nakłady na prace badawcze ujęte w kosztach 2019 r wyniosły 1 897 386,24 PLN.

Projekt TAMA - celem projektu jest budowa autorskiego rozwiązania przeciwdziałającego atakom typu DDoS (ang. Distributed Denial of Service) w sieciach operatorskich i jego wdrożenie. EXATEL jest liderem projektu oraz Politechnika Warszawska (konsorcjant) otrzymały w 2018 roku dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na projekt TAMA w ramach programu CyberSecident – umowa o finansowanie została podpisana w dniu 30 maja 2018 roku. Projekt dotyczy budowy autorskiego rozwiązania przeciwdziałającego atakom typu DDoS w sieciach operatorskich. Wprowadzenie nowego rozwiązania pozwoli na wzrost konkurencyjności Spółki poprzez rozszerzenie portfolio usług, wzrost przychodów w wyniku sprzedaży nowych/rozszerzonych usług i minimalizację kosztów działalności, dzięki ograniczeniu użycia rozwiązań firm zewnętrznych. Istotnym celem projektu jest częściowe uniezależnienie się od rozwiązań zagranicznych i rozwój innowacyjności Spółki dzięki współpracy z jednostką naukową.

Okres realizacji projektu to 18 miesięcy od maja 2018 roku do października 2019 roku. Wartość netto projektu dla EXATEL to 4.670 570,00 PLN. Dofinansowanie NCBR (fundusze krajowe) w kwocie 2.963 446,00 PLN. Otrzymana od NCBR kwota netto dofinansowania w 2019 roku: 692 003,93 PLN. Nakłady na prace badawcze ujęte w kosztach 2019 r wyniosły 1 299 921,11 PLN.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Projekt SDNcore - przedmiotem projektu jest stworzenie programowalnej platformy SDNcore, która umożliwi budowę łatwo skalowalnej szkieletowej i agregacyjnej sieci SDN (Software Defined Network) stanowiącej dźwignię wdrożenia sieci 5G w Polsce. Platforma będzie się składała z:

- Urządzenia SDNcore - realizującego funkcję warstwy przekazu danych
- Sterownika SDN - realizującego funkcję warstwy sterowania i zarządzania elementami sieci
- Portalu Operatora - interfejsu użytkownika, pozwalającego na zarządzanie siecią SDN oraz usługami
- Portal Klienta - interfejsu użytkownika, umożliwiającego zarządzanie usługą Network as a Service (NaaS) oraz monitorowanie pozostałych usług.

Platforma SDNcore projektowana jest z myślą o wirtualizacji sieci. Umożliwi ona tzw. "network slicing", co jest jedną z głównych technik związanych z siecią 5G oraz pozwoli na wdrożenie nowatorskiej usługi NaaS, umożliwiającej współdzielenie infrastruktury sieciowej przez operatorów.

Projekt SDNcore został w 2019 roku rekomendowany do dofinansowania ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ramach programu Ścieżka dla Mazowsza – umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 30 grudnia 2019 roku. Gotowy produkt ma powstać po 36 miesiącach pracy.

Okres realizacji projektu: 36 miesięcy (maj 2020 roku – kwiecień 2023 roku).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 22 885 816,18 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z NCBR wynosi: 14 113 936,23 PLN

Stan budżetu: Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2019 roku: 0,00 PLN

25. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Główne składniki pozostałych zobowiązań niefinansowych na poszczególne dni sprawozdawcze przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	581 902,86	581 629,37
Zobowiązanie z tytułu PFRON	41 687,00	37 640,00
Zobowiązania z tytułu PPK	126 004,19	
Podatek dochodowy od osób fizycznych	719 269,00	748 496,00
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 327 016,89	1 224 154,31
Zobowiązanie z tytułu usługi powszechnej	2 400 000,00	2 200 000,00
Inne	194 061,78	140 415,93
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA , RAZEM	5 389 941,72	4 932 335,61

W roku 2019 Spółka zdecydowała się na zmianę zasad prezentacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, zaległych urlopów, premii i podobnych przenosząc kwotę 5 732 096,83 PLN z pozycji „pozostałe zobowiązania niefinansowe” do pozycji „zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018 r. Spółka przekształciła dane porównawcze prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w nocie 23.

Na dzień sprawozdawczy spółka dokonała szacunku ryzyka związanego z działalnością gospodarczą w tym z prowadzonymi sprawami sądowymi, postępowaniami z tytułu dopłat do usług powszechnych. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego za rok 2019 Spółka oszacowała poziom tego ryzyka na 2,4 mln PLN (2,7 mln PLN w 2018 roku). Sprawy sądowe dotyczą bezumownego korzystania z nieruchomości.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

26. Instrumenty finansowe

26.1 Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

26.1.1 Należności

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Należności z tytułu dostaw i usług		50 592 590,85		66 454 688,82
Pozostałe należności	30 922,08	2 217 495,01	193 072,56	1 921 181,81
NALEŻNOŚCI I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	30 922,08	52 810 085,86	193 072,56	68 375 870,63

Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedaży usług telekomunikacyjnych.

Dodatkowe informacje dotyczące należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 27.5.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

26.1.2 Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		42 389 233,45		46 287 113,12
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		13 123 183,27		19 259 166,63
Otrzymane kaucje i wadła		284 415,80		331 662,68
Inne		188 987,15		167 754,02
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA		55 985 819,67		66 045 696,45

26.2 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość księgowa następujących aktywów oraz zobowiązań finansowych stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych:

- pożyczki i należności oraz zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży z wyjątkiem udziałów i akcji w podmiotach, które nie są notowane na aktywnych rynkach,
- aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

26.3 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniżej przedstawiono łączny wpływ poszczególnych kategorii instrumentów finansowych na przychody i koszty finansowe.

ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2019	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	RAZEM
Dywidendy				
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek			-24 844,80	-24 844,80
Różnice kursowe			-51 923,01	-51 923,01
Rozwiązanie odpisów aktualizujących / zwiększenie wartości			18 784,65	18 784,65
Utworzenie odpisów aktualizujących/ zmniejszenie wartości			-14 577,33	-14 577,33
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji			1,00	1,00
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)			-72 559,49	-72 559,49

ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	RAZEM
Dywidendy				
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek			1 155 446,63	1 155 446,63
Różnice kursowe			498 692,18	498 692,18
Rozwiązanie odpisów aktualizujących / zwiększenie wartości			24 058,06	24 058,06
Utworzenie odpisów aktualizujących/ zmniejszenie wartości			-434 038,05	-434 038,05
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji				
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)			1 244 158,82	1 244 158,82

27. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółka z tytułu prowadzonej działalności narażona jest na następujące typy ryzyka finansowego:

- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym: ryzyko stopy procentowej; ryzyko walutowe; ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe.

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce jest ograniczenie wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji spółek na ryzyko rynkowe.

27.1 Ryzyko płynności

Spółka prowadzi aktywną politykę inwestowania wolnych środków pieniężnych, monitoruje stan nadwyżek finansowych oraz dokonuje prognoz przyszłych przepływów pieniężnych. Wolne środki pieniężne inwestowane są w instrumenty finansowe w celu maksymalizacji przychodów.

Spółka narażona jest na ryzyko płynności w obszarze:

- podstawowej działalności – ryzyko płynności powstaje na skutek niedopasowania struktury terminów operacyjnych przepływów pieniężnych, dat realizacji aktywów i zobowiązań;
- lokowania wolnych środków pieniężnych Spółki – ryzyko płynności powstaje na skutek pojawienia się konieczności upłynnienia posiadanych aktywów finansowych.

W roku 2019 Spółka nie korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania i regulowała zobowiązania z własnych środków pieniężnych.

Tabela poniżej przedstawia wymagalność zobowiązań finansowych Spółki według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

STAN NA 31 GRUDNIA 2019	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Powyżej 1 roku	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	55 985 819,67			55 985 819,67
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	358 853,00	1 076 558,99	11 901 706,99	13 337 118,97
RAZEM	56 344 672,67	1 076 558,99	11 901 706,99	69 322 938,64

STAN NA 31 GRUDNIA 2018	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Powyżej 1 roku	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	66 045 696,45			66 045 696,45
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu				
RAZEM	66 045 696,45			66 045 696,45

27.2 Ryzyko stopy procentowej

Spółka w 2019 roku nie posiadała zobowiązań narażonych na ryzyko stopy procentowej (oprocentowane kredyty i pożyczki). Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim inwestowania wolnych środków pieniężnych w lokaty. Większość środków pieniężnych stanowią lokaty krótkoterminowe (do 3 miesięcy) o stałym oprocentowaniu.

Poniższa tabela prezentuje lukę stopy procentowej, stanowiącą ekspozycję Spółki na ryzyko stopy procentowej oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty oraz rodzaj oprocentowania:

		Rodzaj oprocentowania	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stałe		
		Zmienne	48 191 246,32	59 049 710,12
		Stałe		
	Inne waluty	Zmienne	6 981 472,09	3 892 727,68

27.3 Ryzyko walutowe

W Spółce można zidentyfikować dwie kategorie ekspozycji na ryzyko walutowe:

Ekspozycja na ryzyko transakcyjne – wynika z faktu, iż część przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością biznesową Spółki jest denominowana lub indeksowana do kursów walut obcych. Ryzyko walutowe odnosi się do zmienności przyszłych przepływów pieniężnych denominowanych/indeksowanych do walut obcych na skutek zmian kursów walutowych.

Ekspozycja na ryzyko translacyjne – powstaje na skutek przeliczenia pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych na walutę sprawozdania finansowego spółki tj. PLN. Analogicznie jak w przypadku ryzyka transakcyjnego brak pewności, co do przyszłego kształtowania Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

się kursów walutowych, według których dokonane będzie przeliczenie sprawozdania finansowego na dzień bilansowy powoduje niepewność, co do wartości tych pozycji w PLN na dzień bilansowy oraz związanych z nimi przychodów i kosztów finansowych z tytułu różnic kursowych wykazanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Poniżej przedstawione zostały główne elementy stanowiące źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Spółki :

- wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- transakcje sprzedaży usług dzierżawy łączny i tranzytu głosu denominowane w walutach obcych;
- transakcje zakupu dzierżawy łączny, rozliczeń międzyoperatorskich, serwisu urządzeń, usług kolokacji denominowane w walutach obcych;

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA 2019 ROK
ZGODNE Z MSSF UE (W ZŁOTYCH)**

Poniższe tabele prezentują ekspozycję Spółki na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych:

	łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019					
		EUR waluta	PLN	USD waluta	PLN	SDR waluta	PLN
AKTYWA FINANSOWE							
Należności z tytułu dostaw i usług	50 592 590,85	2 685 387,59	11 440 961,36	1 780 416,73	6 784 269,29		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55 172 718,41	1 634 281,88	6 959 589,86	5 761,97	21 882,23		
Pozostałe należności	2 248 417,09	28 734,25	122 196,73				
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	55 985 819,67	1 553 359,38	6 616 205,00	836 610,06	3 184 503,03	722,02	3 799,99
		2 795 044,34	11 906 542,95	949 568,64	3 621 648,49	-722,02	-3 799,99

	łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018					
		EUR waluta	PLN	USD waluta	PLN	SDR waluta	PLN
AKTYWA FINANSOWE							
Należności z tytułu dostaw i usług	66 454 688,82	2 028 960,22	8 638 775,35	1 262 766,12	4 670 004,55		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	62 942 437,80	875 105,98	3 762 955,71	34 559,08	129 771,97		
Pozostałe należności	2 114 254,37	24 869,84	105 729,84				
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	66 045 696,45	1 152 141,35	4 953 661,77	665 513,21	2 504 330,80	722,02	3 769,81
		1 776 794,69	7 553 799,13	631 811,99	2 295 445,72	-722,02	-3 769,81

27.4 Ryzyko cen usług

Spółka z racji prowadzonej działalności narażona jest na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych z tytułu zmian cen usług: dzierżawy łączny i transmisji danych. Istniejąca na rynku krajowym silna konkurencja wymuszała znaczący spadek cen dla aktualnych klientów w celu ich utrzymania.

27.5 Ryzyko kredytowe

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi.

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych.

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- podstawowej działalności spółki – źródłem ryzyka kredytowego są zawierane transakcje sprzedaży usług świadczonych przez Spółkę;
- działalności inwestycyjnej spółki – ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Spółki;

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- Lokaty i depozyty,
- Należności z tytułu dostaw i usług,
- Pozostałe należności finansowe,
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- Udzielone gwarancje i poręczenia.

W Spółce występują koncentracje ryzyka kredytowego związane z:

- należnościami z tytułu dostaw i usług handlowych u największych odbiorców. Na dzień 31 grudnia 2019 roku udział trzech największych kontrahentów wyniósł 28 % salda należności z tytułu dostaw i usług.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Spółki jest równa wartościom bilansowym tych pozycji. Łączna maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów Spółki wyniosła 107 799 632,43 PLN na dzień 31 grudnia 2019 roku. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z udzielonych gwarancji i poręczeń wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 roku 15 837 198,81 PLN.

27.5.1 Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe.

Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 30 - dniowe terminy płatności. W 2019 roku Spółka oczekiwała średnio na spłatę należności 30 dni. Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedaży usług telekomunikacyjnych. W związku z bieżącą kontrolą należności handlowych nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Spółka zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik: ocena standingu finansowego kontrahentów wraz z nadaniem limitów kredytowych, wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym, standaryzacja zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych, system bieżącego monitoringu płatności oraz system wczesnej windykacji, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA 2019 ROK
ZGODNE Z MSSF UE (W ZŁOTYCH)**

W ujęciu geograficznym ryzyko kredytowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług prezentuje poniższa tabela:

	Saldo należności na dzień 31 grudnia 2019	Udział % na dzień 31 grudnia 2019	Saldo należności na dzień 31 grudnia 2018	Udział % na dzień 31 grudnia 2018
Polska	36 672 834,73	72,49%	52 923 337,66	79,63%
USA	113 227,91	0,22%	4 126 139,79	6,21%
Wielka Brytania	1 631 436,71	3,22%	1 575 236,60	2,37%
Niemcy	3 440 036,53	6,80%	1 465 684,70	2,21%
Włochy	3 600 150,03	7,12%	1 354 717,67	2,04%
Chiny			395 505,43	0,60%
Rosja	838 039,44	1,66%	260 629,07	0,39%
Czechy	81 968,65	0,16%	197 580,29	0,30%
Litwa	116 242,45	0,23%	147 036,60	0,22%
Białoruś	151 742,30	0,30%	139 840,68	0,21%
Ukraina	110 324,47	0,22%		
Holandia	163 993,44	0,32%		
Słowacja	28 679,83	0,06%		
Francja	3 236,69	0,01%		
Pozostałe	3 640 677,67	7,20%	3 868 980,33	5,82%
RAZEM	50 592 590,85	100%	66 454 688,82	100%

27.5.2 Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące

Na dzień 31 grudnia 2019 roku należności z tytułu dostaw i usług oraz udziały i akcje w podmiotach nienotowanych na aktywnych rynkach były objęte odpisami aktualizującymi. Zmiana stanu odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	Należności z tytułu dostaw i usług	Udziały i akcje w podmiotach nienotowanych na aktywnych rynkach
ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019 ROKU		
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	7 782 960,90	417 600,00
Wykorzystanie odpisów	-2 770 480,23	
Rozwiązanie odpisów	-906 739,07	-417 600,00
Utworzenie odpisów	8 225 075,73	
Zmiana prezentacji		
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	12 330 817,33	0,00
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	62 923 408,18	2 903 257,59
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	50 592 590,85	2 903 257,59

	Należności z tytułu dostaw i usług	Udziały i akcje w podmiotach nienotowanych na aktywnych rynkach
ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018 ROKU		
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	6 895 526,58	
Wykorzystanie odpisów	-47 757,38	
Rozwiązanie odpisów	-626 077,41	
Utworzenie odpisów	1 561 269,11	417 600,00
Zmiana prezentacji		
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	7 782 960,90	417 600,00
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	74 237 649,72	3 320 857,59
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	66 454 688,82	2 903 257,59

Poza należnościami z tytułu dostaw i usług Spółka nie posiada istotnych pozycji należności, które na dzień sprawozdawczy były znacznie przeterminowane lecz nie objęte odpisem aktualizującym. Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości:

31 grudnia 2019	Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	Odpisy aktualizujące	Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	65 254 172,71	-12 413 164,77	52 841 007,94
Należności nieprzeterminowane	49 434 572,44	0,00	49 434 572,44
Przeterminowane <30 dni	2 843 021,36	0,00	2 843 021,36
Przeterminowane 30-90 dni	2 097 532,27	-1 534 118,13	563 414,14
Przeterminowane 90-180 dni	5 324 588,22	-5 324 588,22	0,00
Przeterminowane 180-360 dni	255 243,91	-255 243,91	0,00
Przeterminowane >360 dni	5 299 214,51	-5 299 214,51	0,00
Należności przeterminowane, razem	15 819 600,27	-12 413 164,77	3 406 435,50

31 grudnia 2018	Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	Odpisy aktualizujące	Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	76 444 840,53	-7 875 897,34	68 568 943,19
Należności nieprzeterminowane	66 220 153,38	-20 279,86	66 199 873,52
Przeterminowane <30 dni	2 123 502,27	-97 027,21	2 026 475,06
Przeterminowane 30-90 dni	657 835,26	-315 240,65	342 594,61
Przeterminowane 90-180 dni	114 177,55	-114 177,55	0,00
Przeterminowane 180-360 dni	886 120,89	-886 120,89	0,00
Przeterminowane >360 dni	6 443 051,18	-6 443 051,18	0,00
Należności przeterminowane, razem	10 224 687,15	-7 855 617,48	2 369 069,67

27.5.3 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Spółka zarządza ryzykiem kredytowym związanym z środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

27.5.4 Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości

Spółka identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Obecnie Spółka narażona jest głównie na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN oraz w niewielkim stopniu SDR/PLN. Ponadto Spółka narażona jest na ryzyko zmian referencyjnych stóp procentowych PLN, EUR, USD. Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Spółka wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Spółka wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Spółki odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Spółki. W zakresie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych została oszacowana na +/- 5,0% dla kursu EUR/PLN, +/-15,0% dla kursu USD/PLN, +/-10,0% dla kursu SDR/PLN. W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Spółka stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych dla walut, w których Spółka posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej potencjalnie możliwe zmiany oszacowano na poziomie +/-25pb dla WIBOR, +/-25pb dla EURIBOR, +/-25pb dla LIBOR USD.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałby odniesiony w sprawozdaniu z całkowitych dochodów do pozycji przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Spółka jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko kursów walutowych.

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2019 ROKU					
			EUR/PLN		USD/PLN		SDR/PLN	
			wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto	
			+5,0%	-5,0%	+15,0%	-15,0%	+10,0%	-10,0%
Należności z tytułu dostaw i usług	50 592 590,85	18 225 230,65	572 048,07	-572 048,07	1 017 640,39	-1 017 640,39		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55 172 718,41	6 981 472,09	347 979,49	-347 979,49	3 282,33	-3 282,33		
Pozostałe należności finansowe	2 248 417,09	122 196,73	6 109,84	-6 109,84				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	55 985 819,67	9 804 508,01	-330 810,25	330 810,25	-477 675,45	477 675,45	-380,00	380,00
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			595 327,15	-595 327,15	543 247,27	-543 247,27	-380,00	380,00

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU					
			EUR/PLN		USD/PLN		SDR/PLN	
			wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto	
			+6%	+6%	+18%	-18,00%	+13%	-13,00%
Należności z tytułu dostaw i usług	66 454 688,82	13 308 779,90	518 326,52	-518 326,52	840 600,82	-840 600,82		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	62 942 437,80	3 892 727,68	225 777,34	-225 777,34	23 358,95	-23 358,95		
Pozostałe należności finansowe	2 114 254,37	105 729,84	6 343,79	-6 343,79				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	66 045 696,45	7 461 762,38	-297 219,71	297 219,71	-450 779,54	450 779,54	-490,08	490,08
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			453 227,94	-453 227,94	413 180,23	-413 180,23	-490,08	490,08

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Spółka identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2019 ROKU								
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD	
			wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto	
			WIBOR +25 pb	WIBOR -25 pb	EURIBOR +25 pb	EURIBOR -25 pb	LIBOR USD +50 pb	LIBOR USD -25 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55 172 718,41	55 172 718,41	134 051,20	-134 051,20	13 403,18	-13 403,18	189,57	-189,57
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			134 051,20	-134 051,20	13 403,18	-13 403,18	189,57	-189,57

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU								
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD	
			wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto	
			WIBOR +25 pb	WIBOR -25 pb	EURIBOR +25 pb	EURIBOR -25 pb	LIBOR USD +50 pb	LIBOR USD -50 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	62 942 437,80	62 942 437,80	176 838,97	-176 838,97	23 128,76	-23 128,76	735,33	-735,33
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			176 838,97	-176 838,97	23 128,76	-23 128,76	735,33	-735,33

27.5.5 Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

28. Zobowiązania i należności warunkowe.

28.1 Zobowiązania warunkowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	15 484 882,79	14 957 337,49
Inne zobowiązania warunkowe		
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, RAZEM	15 484 882,79	14 957 337,49

Zobowiązania z tytułu gwarancji

Gwarancje bankowe zostały wystawione na rzecz beneficjentów tytułem gwarancji dobrego wykonania umowy.

28.2 Należności warunkowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Należności z tytułu gwarancji bankowych	2 596 526,68	1 983 047,10
Inne należności warunkowe		
NALEŻNOŚCI WARUNKOWE, RAZEM	2 596 526,68	1 983 047,10

Gwarancje bankowe zostały wystawione przez dostawców Spółki tytułem gwarancji dobrego wykonania umowy.

29. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Poniżej przedstawiono analizę najbardziej istotnych pozycji części operacyjnej sprawozdania z przepływów pieniężnych.

29.1 Zysk / strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk/ (strata) na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-1 291 507,56	-663,65
Wartość netto zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	2 053 666,78	1 344 280,27
Zysk/(strata) z odpisania zaniechanych inwestycji	98 744,59	256 794,99
Utrata wartości udziałów QUBiTT		417 600,00
Koszty likwidacji		
RAZEM ZYSK/ STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	860 903,81	2 018 011,61

29.2 Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	-10 059 876,78	-4 054 382,41
Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	-1 499 473,08	
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych	457 606,11	166 076,00
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	6 135 983,36	-3 474 959,95
Pozostałe		
RAZEM ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ	-4 965 760,39	-7 363 266,36

29.3 Podatek dochodowy zapłacony

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	1 749 126,00	2 324 276,00
Zmiana stanu aktywów i rezerwy na odroczony podatek dochodowy	-4 036 415,00	-2 153 512,00
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	-301 237,00	-188 752,00
Pozostałe	16 001,00	3 162,00
RAZEM PODATEK DOCHODOWY ZAPŁACONY	-2 572 525,00	14 826,00

29.4 Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenie społeczne.

Podstawowe stawki podatkowe kształtowały się następująco: w 2019 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT- 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi są objęte zwolnieniem z podatku VAT.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, wysoki stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie nieuzasadnionego dzielenia operacji, angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

30. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są o koszt ich wytworzenia.

30.1 Transakcje Spółki z podmiotami powiązаныmi

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Jednostka dominująca	Podmioty zależne od Spółki	Pozostałe podmioty powiązane	Podmioty niepowiązane	Razem
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW					
Przychody ze sprzedaży		646 921,18	10 522 155,86	355 738 274,56	366 907 351,60
Pozostałe przychody operacyjne		2 669,22	0,00	6 725 921,67	6 728 590,89
Przychody finansowe			661,92	651 712,18	652 374,10
Koszty działalności operacyjnej		10 912 659,21	10 694 503,93	357 214 185,39	378 821 348,53
Pozostałe koszty operacyjne			0,00	4 235 747,22	4 235 747,22
Koszty finansowe			782,79	724 150,80	724 933,59

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Jednostka dominująca	Podmioty zależne od Spółki	Pozostałe podmioty powiązane	Podmioty niepowiązane	Razem
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW					
Przychody ze sprzedaży		749 995,44	19 541 144,55	360 056 033,50	380 347 173,49
Pozostałe przychody operacyjne		13 772,40		5 174 311,77	5 188 084,17
Przychody finansowe			1 342,36	1 696 628,87	1 697 971,23
Koszty działalności operacyjnej		10 740 089,01	11 369 526,16	387 925 098,71	410 034 713,88
Pozostałe koszty operacyjne				3 660 043,71	3 660 043,71
Koszty finansowe			417 648,16	36 164,25	453 812,41

30.2 Stan rozrachunków Spółki z podmiotami powiązаныmi

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Podmioty zależne od Spółki	Podmioty niepowiązane	Razem
AKTYWA			
Pożyczki i należności:	3 018 039,46	52 726 226,07	55 744 265,53
<i>Należności z tytułu dostaw i usług</i>	114 781,87	50 477 808,98	50 592 590,85
<i>Pozostałe należności</i>		2 248 417,09	2 248 417,09
<i>Udziały i akcje w podmiotach zależnych</i>	2 903 257,59		2 903 257,59

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Podmioty zależne od Spółki	Podmioty niepowiązane	Razem
AKTYWA			
Pożyczki i należności:	3 049 413,01	68 422 787,77	71 472 200,78
<i>Należności z tytułu dostaw i usług</i>	146 155,42	66 308 533,40	66 454 688,82
<i>Pozostałe należności</i>		2 114 254,37	2 114 254,37
<i>Udziały i akcje w podmiotach zależnych</i>	2 903 257,59		2 903 257,59

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Podmioty zależne od Spółki	Podmioty niepowiązane	Razem
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	4 467 670,98	51 518 148,69	55 985 819,67
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 344 105,70	41 045 127,75	42 389 233,45
Pozostałe zobowiązania finansowe	3 123 565,28	10 473 020,94	13 596 586,22

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Podmioty zależne od Spółki	Podmioty niepowiązane	Razem
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	5 589 689,78	60 456 006,67	66 045 696,45
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 695 037,93	44 592 075,19	46 287 113,12
Pozostałe zobowiązania finansowe	3 894 651,85	15 863 931,48	19 758 583,33

30.3 Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Jako kadre kierowniczą Spółka identyfikuje Zarząd i Radę Nadzorczą Spółki.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 172 969,76	2 654 879,66
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz z tytułu rozwiązania stosunku pracy	268 343,42	394 622,69
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	2 441 313,18	3 049 502,35

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zarząd Spółki	1 875 121,89	2 612 875,56
Rada Nadzorcza Spółki	566 191,29	436 626,79
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	2 441 313,18	3 049 502,35

Członkowie Zarządu Spółki zatrudnieni są na podstawie umów cywilno-prawnych o zarządzanie (tzw. Kontrakty menadżerskie). W pozycji „Świadczenia po okresie zatrudnienia” ujęto przewidywaną kwotę rezerw z tego tytułu wynikającą z zapisów umów o zarządzanie. W kwocie krótkoterminowych świadczeń ujęto szacunkowe rezerwy premii rocznej dla byłych i obecnych członków Zarządu. W nocie nr 5.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym wynagrodzenia z tytułu kontraktów menadżerskich są prezentowane w pozycji pozostałych kosztów rodzajowych.

31. Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Wynagrodzenie biegłego rewidenta za przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2019 r wyniosło 114.000,00 PLN (netto), a za rok zakończony 31 grudnia 2018 r wyniosło 96.500,00 PLN (netto) odpowiednio dla każdego roku.

32. Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Pod koniec 2019 r. po raz pierwszy pojawiły się wiadomości z Chin dotyczące koronawirusa. W pierwszych miesiącach 2020 r. wirus rozprzestrzenił się na całym świecie, a jego negatywny wpływ nabrał dynamiki, w marcu 2020 roku w Polsce został ogłoszony stan zagrożenia epidemiologicznego. Zarząd EXATEL S.A. uważa taką sytuację za zdarzenie nie powodujące korekt w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, lecz za zdarzenie po dacie bilansu wymagające dodatkowych ujawnień. Chociaż w chwili publikacji niniejszego sprawozdania finansowego sytuacja ta wciąż się zmienia, do tej pory kierownictwo jednostki nie odnotowało zauważalnego negatywnego wpływu na sprzedaż, jednak nie można przewidzieć przyszłych skutków np. w zakresie łańcucha dostaw jednostki. Zdarzenia te nie skutkują wystąpieniem ewentualnego braku zachowania ciągłości działania EXATEL S.A. Zarząd będzie nadal monitorować potencjalny wpływ i podejmie wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić wszelkie negatywne skutki dla spółki. Jednakże pogorszenie się sytuacji gospodarczej w kraju oraz na świecie, może w sposób znaczący przyczynić się do ryzyka spadku przychodów, pogorszenia spłacalności należności oraz wpłynąć negatywnie na wyniki finansowe Spółki w roku 2020 i latach następnych. Przy czym wpływ ten nie jest na tyle znaczący iż mógłby wpłynąć na kontynuację działalności przez EXATEL S.A.

33. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do udostępnienia przez Zarząd dnia 30 marca 2020 roku.

Sporządził : Małgorzata Reterska

Warszawa, 30 marca 2020 roku

Podpisy Członków Zarządu Exatel S.A.

1. Prezes Zarządu Nikodem Bończa-Tomaszewski

2. Wiceprezes Zarządu Rafał Magryś